

Tidslinje havvind Sørlige Nordsjø II

Sluttpresentasjon 27. januar 2022

Prosjektdeltager
Energi Norge:
Magne Fauli

SWECO:
Max Keppler
max.keppler@sweco.no
+47 403 05 589

Pål Preede Revheim

Antagelser for prosjekt

Tidslinje Havvind Sørliche Nordsjø II (SNII)

ANTAGELSE FOR TURBINSTØRRELSE (PÅVIRKER ARBEIDSMOMFANG PER SESONG)

- Vi anser **15 MW – 18 MW turbinkapasitet** som realistisk, ikke usannsynlig at de blir enda større
- Det planlegges for **1500 MW i utbyggingstrinn 1**, og tilsvarende **1500 MW i trinn 2**. Analysen ser på Trinn 1.

AVGRENSNING KNYTTET TIL KABELLØSNING OG UTLANDET:

- Premiss fra Energi Norge er at modellen **forutsetter en hybrid kabelforbindelse** mellom Norge og et andre land (ikke spesifisert).
- **Tidsbruk på motpartens side i utlandet og tilknytningspunkt for ilandføring er ikke tatt med i vurderingen.**
- Det antas at **kabel mot utlandet ferdigstilles samtidig som forbindelsen mot Norge**, evt mot Norge i løpe av det 1. året og utlandet i 2. år

ESTIMATER:

- Underliggende **estimer skal gi et mest realistisk inntrykk av tidsbruk** for utvikling av havvind mot 2030 og utover
- **Regelverk er under utforming, som står som usikkerhet.** Vi har forholdt oss til det som er kjent til dagens dato / under prosjektgjennomføring.
- **Tidsbruk i saksbehandling og klageprosesser er vanskelig er gi konkret tall på.** Våre estimer baserer seg på hva vi forventer som realistisk.

Illustrasjon NVE

Turbinstørrelse

- Vi forventer 15 MW +
- Ikke usannsynlig at de kan være enda større

Leverandører som levere på denne størrelsen

Siemens Gamesa

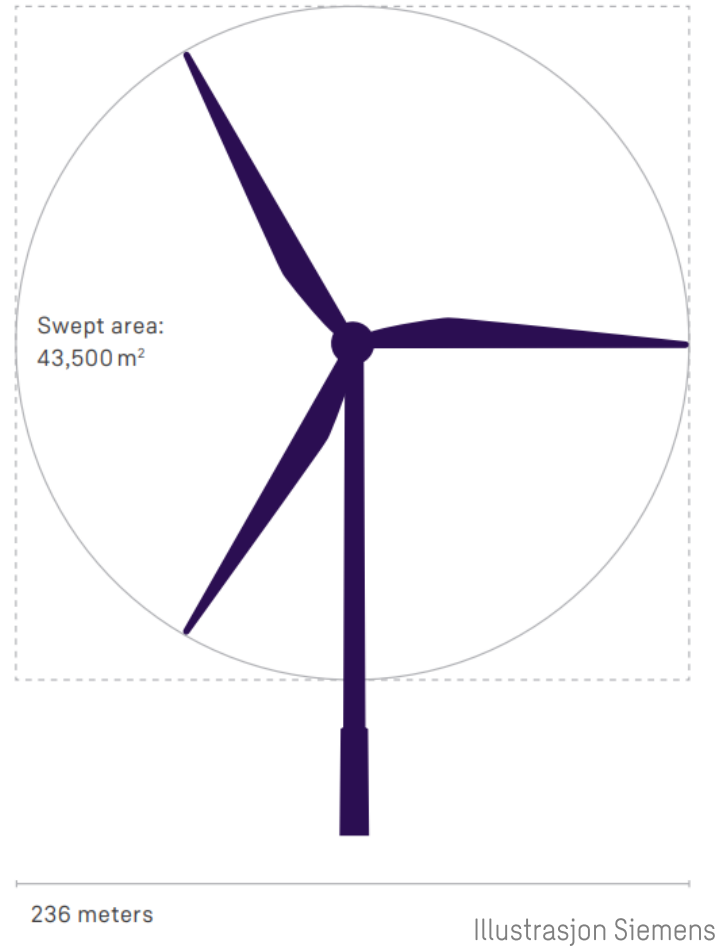
- 14 (15) MW på test fra desember 2021
- Planlagt serieproduksjon fra 2024

Vestas

- 15 MW planlagt klar for test H2 2022
- Planlagt serieproduksjon fra 2024

GE

- 14 MW på test fra oktober 2021
- Planlagt serieproduksjon fra 2024

Leverandører til havvind infrastruktur og service

Turbin:

- 3 aktuelle produsenter på denne størrelsen (Vestas, Siemens Gamesa, GE)

Monopiler:

- 2 produsenter for monopiler på verdensbasis som kan lever i denne dimensjonen:
  - Sif, Nederland
  - EEW, Tyskland
- Dimensjoner
  - Platetykkelse på 20 – 40 cm
  - Diameter 12m + (for 14 MW og oppover)
  - Lengde: ikke utenkelig at de blir opp mot 150 meter, påvirkes av havdybde og grunnforhold,

Kabel for ilandføring:

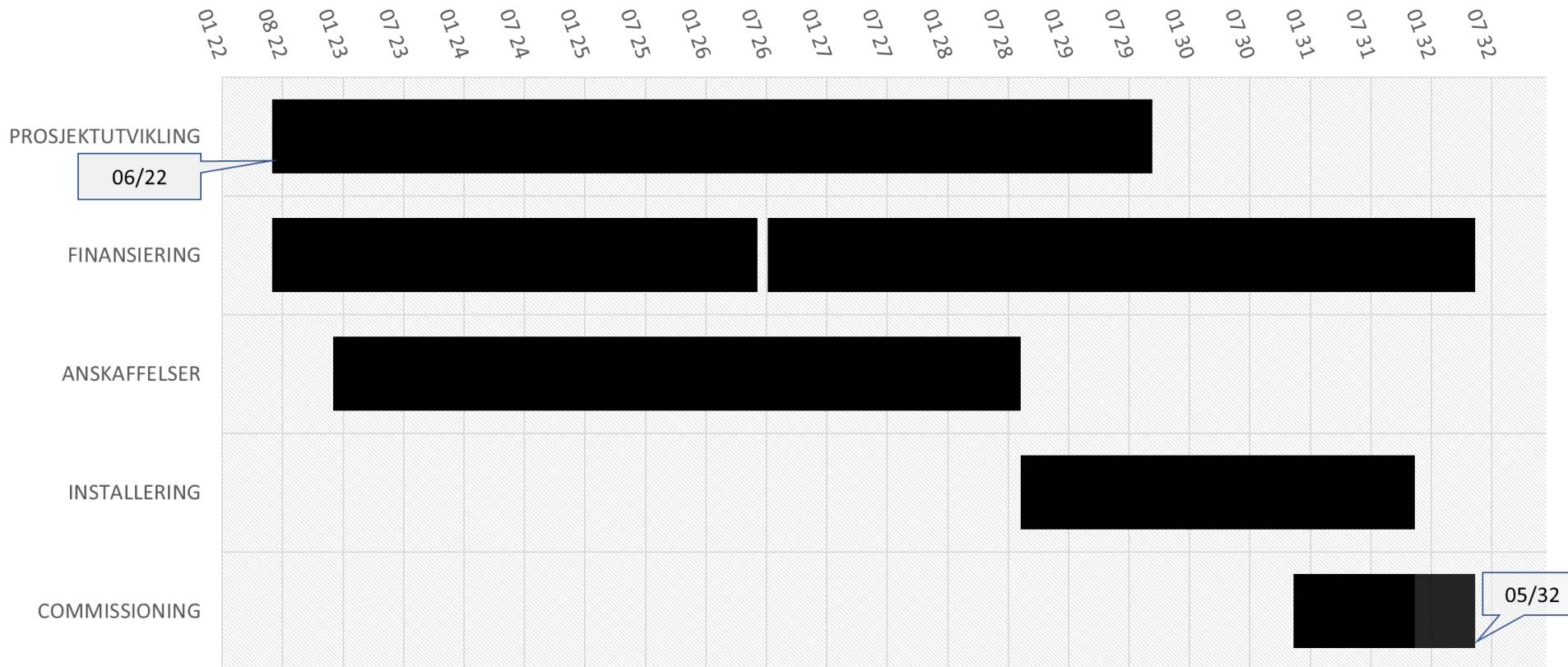
- 2-3 hoved kabelleverandører som kan levere på denne størrelsen (bl.a. Prysmian, Nexans)

Illustrasjon SIF

Overordnet tidslinje for havvind utvikling

Havvind Sørlige Nordsjø II – TRINN 1

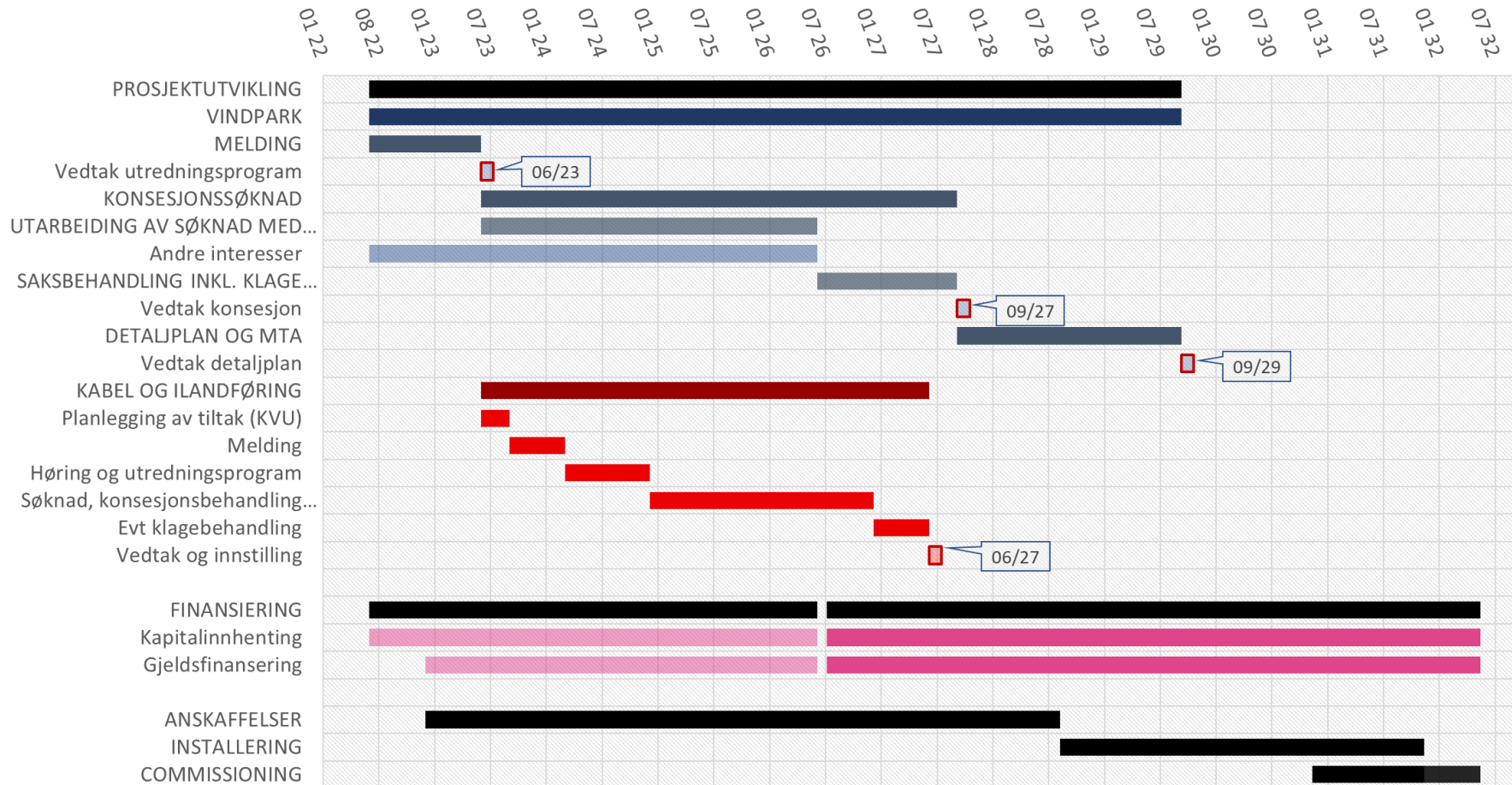
- Effektiv fremdrift kan lede til idriftsettelse innen 2032
- Tildeling av areal: **06-2022**
- Comissioning: **05-2032**

Milepæler på veien mot 2032

Sørlige Nordsjø II (TRINN 1)

Prosjektutvikling og Finansiering

Utvikling av havvind i Sørlige Nordsjø II vil påvirkes av den politiske prosessen.

VEDTAK FOR VINDPARK:

- Utredningsprogram: **06-2023**
- Konsesjon: **09-2027**
- Detaljplan: **09-2029**

VEDTAK FOR KABEL OG ILANDFØRING:

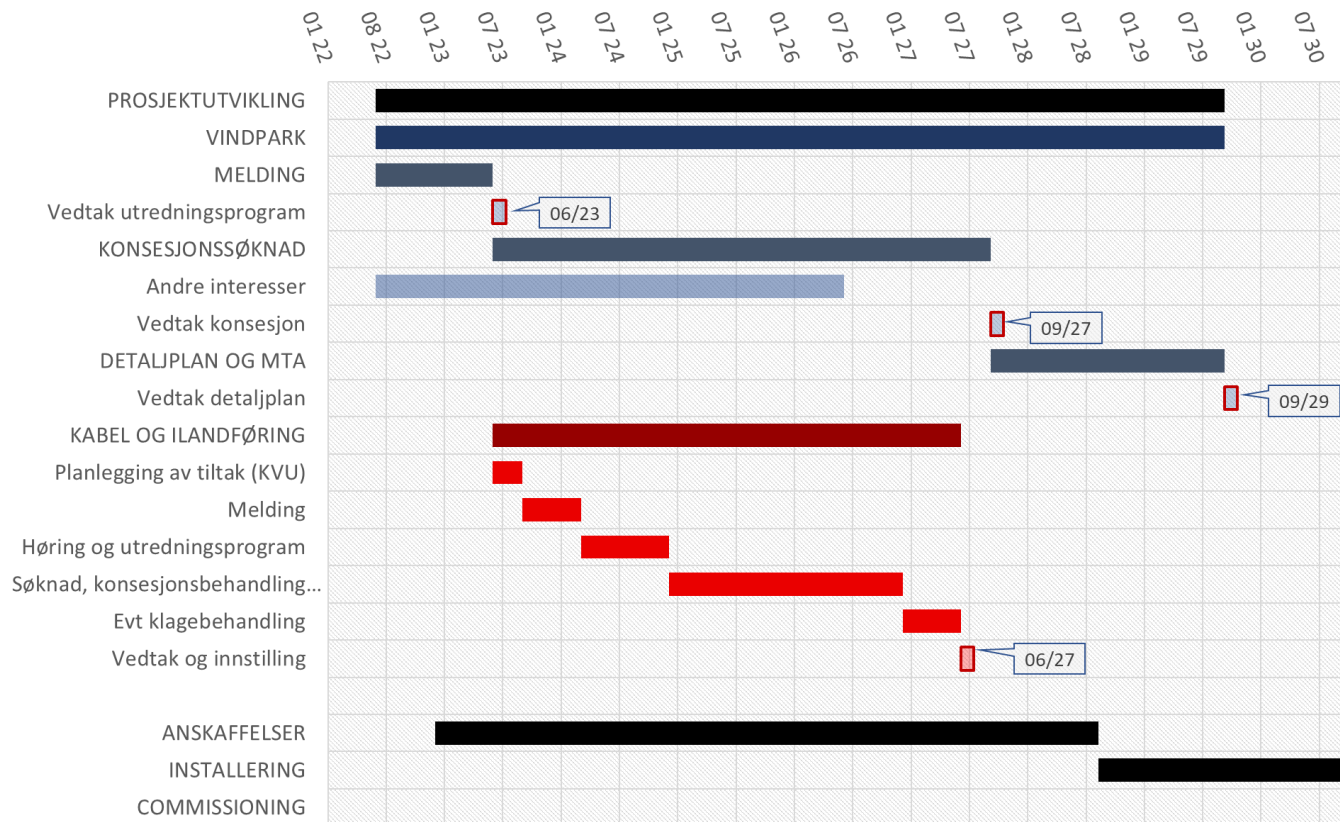
- Vedtak og innstilling: **06-2027**

Finansiering:

- Finansiering vil ha begrenset betydning for tidslinje for prosjektet, det kan forutsettes at prosessen løper parallelt og at det ikke vil påvirke kritiske frister.

Usikkerhet knyttet til saksbehandlingstid, kabelløsning og ilandføringspunkt av kabel

Prosjektutvikling | Sørliche Nordsjø II (TRINN 1)

Det er flere punkter på tidslinjen som bærer usikkerheter av ulik grad.

Prossesser knyttet til kabelløsning:

- Det er en sterk politisk diskusjon knyttet til valg av kabelløsning. Etter premiss fra Energi Norge, forutsetter modellen en hybridkabelløsning.
- Statnett er i gang med en prosess hvor de ulike kabelløsninger undersøkes og legger til rette for kjapt gjennomføring ved prosjektoppstart uansett valg av kabelløsning og landingspunkt.
- Valg av landingspunkt for ilandføring av kabel vil i større grad påvirke arbeidsomfang og tidsbruk for etablering av sjøkabel og evt oppgradering av nett til lands.

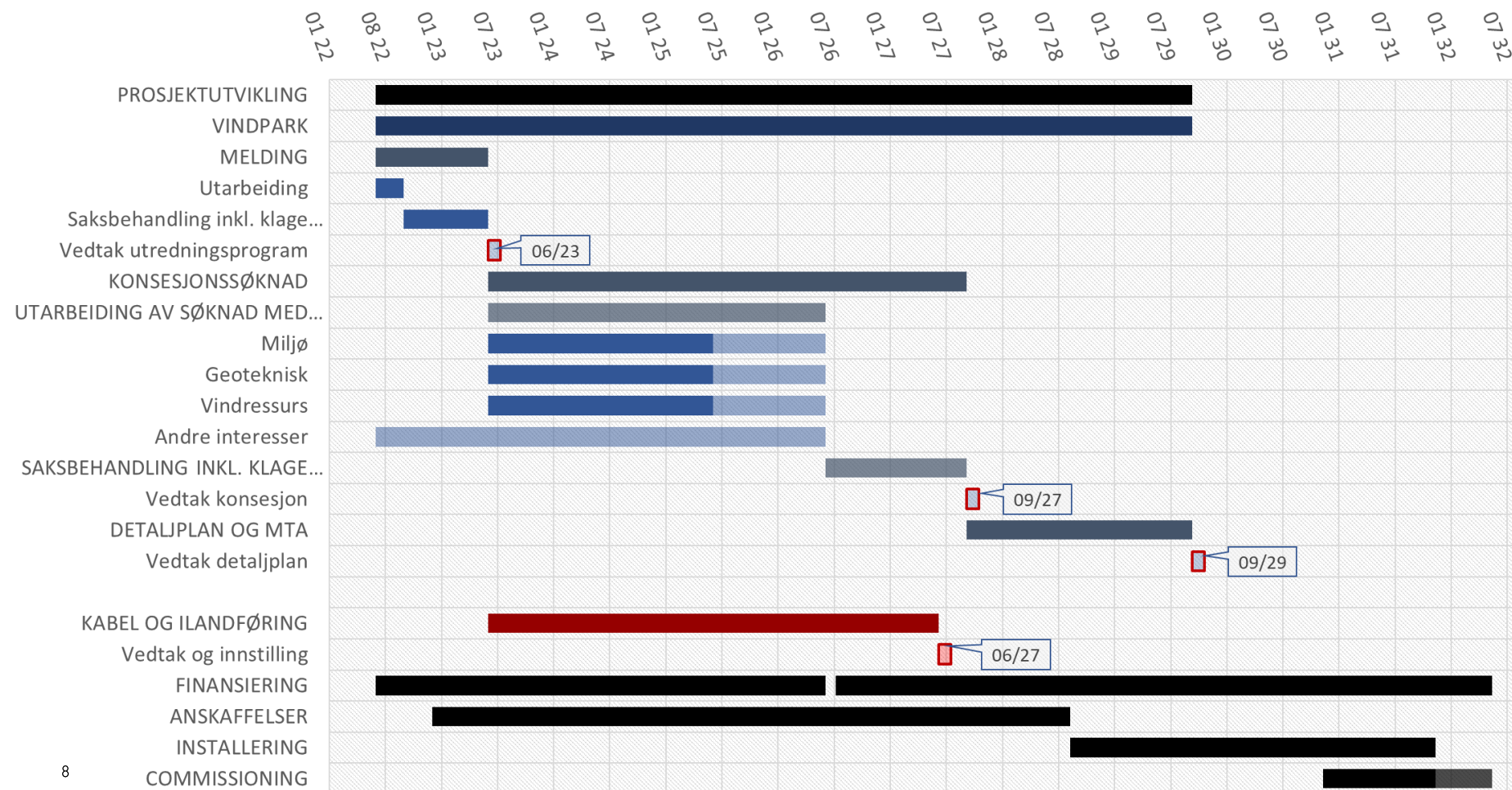
Andre punkter:

- Startpunktet for modellen ligger ved tidligst mulig tidspunkt for tildeling av areal: **06-2022**
- Ansvarsfordeling mellom NVE og OED er fortsatt under avklaring og avdelinger for saksbehandling er under oppbygging. Dette vil kunne påvirke saksbehandlingstiden.

Arealtildeing og Konsesjonsbehandling

Prosjektutvikling | Sørliche Nordsjø II (TRINN 1)

Utarbeiding av søknad med Konsekvensutredning (KU)

- En del av miljøundersøkelser vil være sesongavhengige
- Vi forutsetter at KU tar 2 år, men legge inn en margin på 1 år siden det er første gang det etableres havvind i Norge
- Miljøundersøkelser er sesongavhengig, og kan være væravhengig i tillegg. Dette påfører risiko for forsinkelser.
- Dialog med andre interessegrupper er i gang per i dag
- Forventer klagebehandling av KU, men ikke omfattende behov for tilleggsutredninger
- Detaljeplan og MTA forventes å ta 2 år

Sesongavhengighet og miljøundersøkelse

- Miljøundersøkelser er sesongavhengig, og kan være væravhengig i tillegg.

Miljøundersøkelser

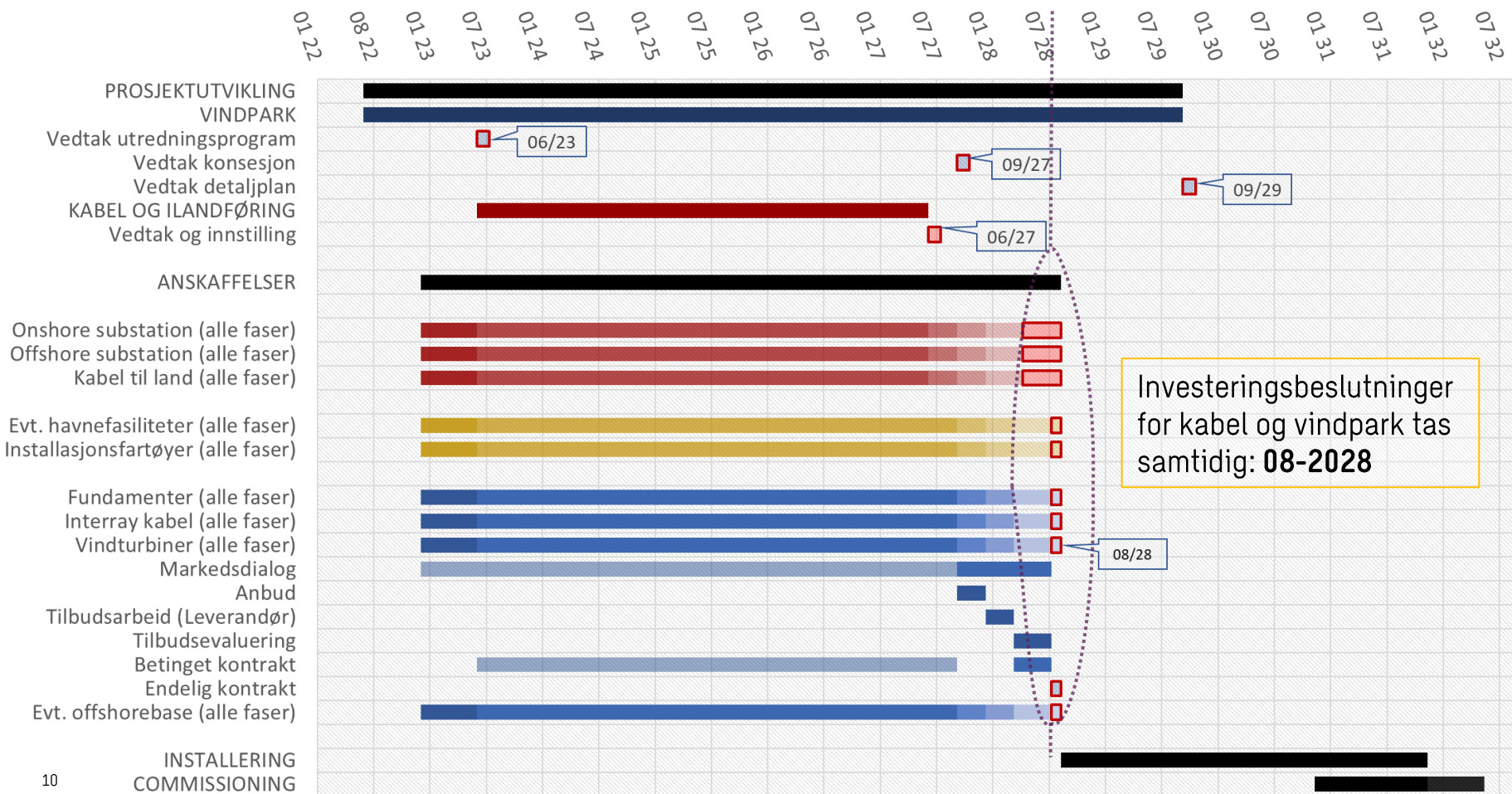
- Sjøbunn
  - Fisk
  - Fugl
  - Sjøpattedyr
  - Andre marine arter
- Det er metodekrav til de ulike utredninger. De forventes spesifisert i utredningsprogrammet (hva, hvordan, når).

- Kunnskapsgrunnlaget må antas begrenset, det øker sannsynlighet for behov for oppfølgingsstudier (kan gå over mer enn et år)
- Det forventes en form for «Fingerprint studie», som kartlegger miljøet før prosjektoppstart

Investeringsbeslutninger er tett knyttet til hver andre

Sørlige Nordsjø II (TRINN 1)

Anskaffelser

- Markedsdialogen begynner under konsesjonssøknaden
- Betinget kontrakt inngås før konsesjonstildeling og er grunnlag for effektivt fremdrift etter vedtak av konsesjon/Vedtak og innstilling
- Kontrakter oppdateres underveis i prosessen, frem til endelige kontrakten/investeringsbeslutningen
- Investeringsbeslutninger for kabel og vindpark tas samtidig
- **Det er mange parallelle prosesser som må avstemmes før endelig investeringsbeslutning kan tas.**

Forventet utvikling av havvind i Europa mot 2040

EU har mål om 300 GW offshore vind kapasitet innen 2050*

- Ca. 20x økning fra i dag
- 60 GW innen 2030

UK har mål om 40 GW offshore vind kapasitet innen 2030**

- I overkant av 10 GW ny offshore vindkraft

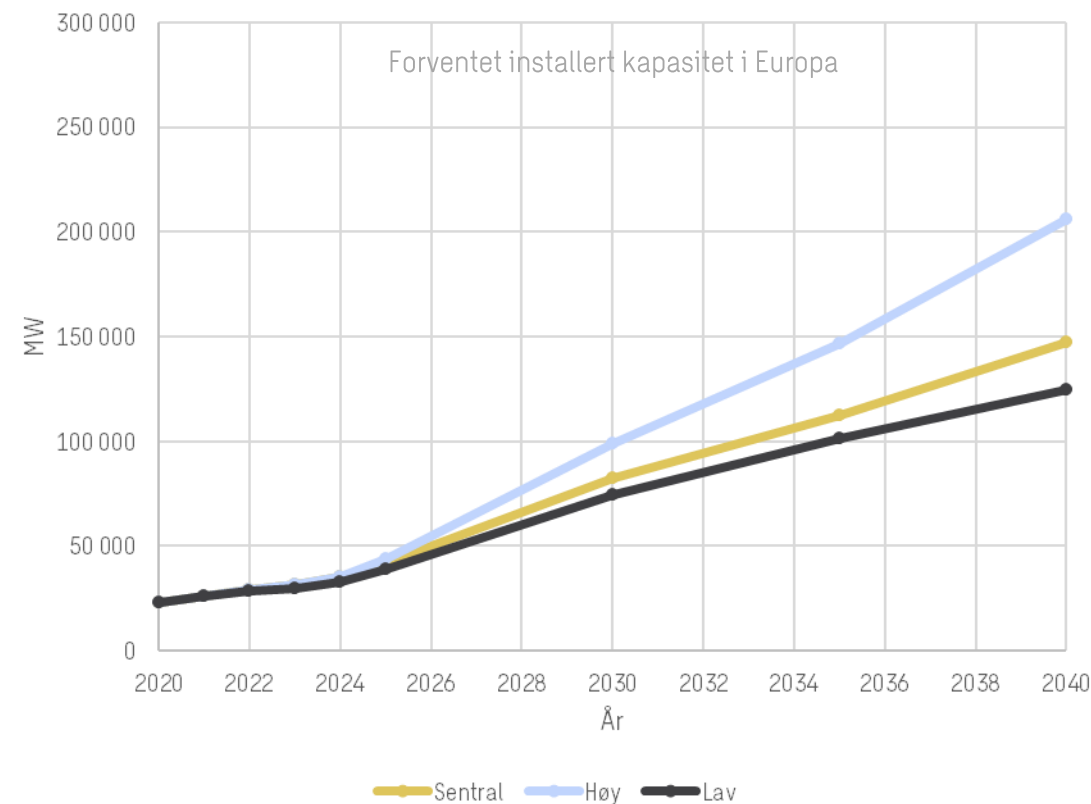
Forventer mellom 50 GW og 75 GW ny offshore vindkraft i Europa innen 2030

- Tilsvare et sted mellom 3500 – 8500 nye vindturbiner

I tillegg forventninger om sterk vekst i offshore vind i Nord-Amerika, Brasil, Sør-øst Asia og evt. India.

Veksten har et potensiale til å sette press på alle deler av leverandørkjeden

- Viktig med forutsigbarhet for å kunne gjøre tidlige bestillinger og reservasjoner

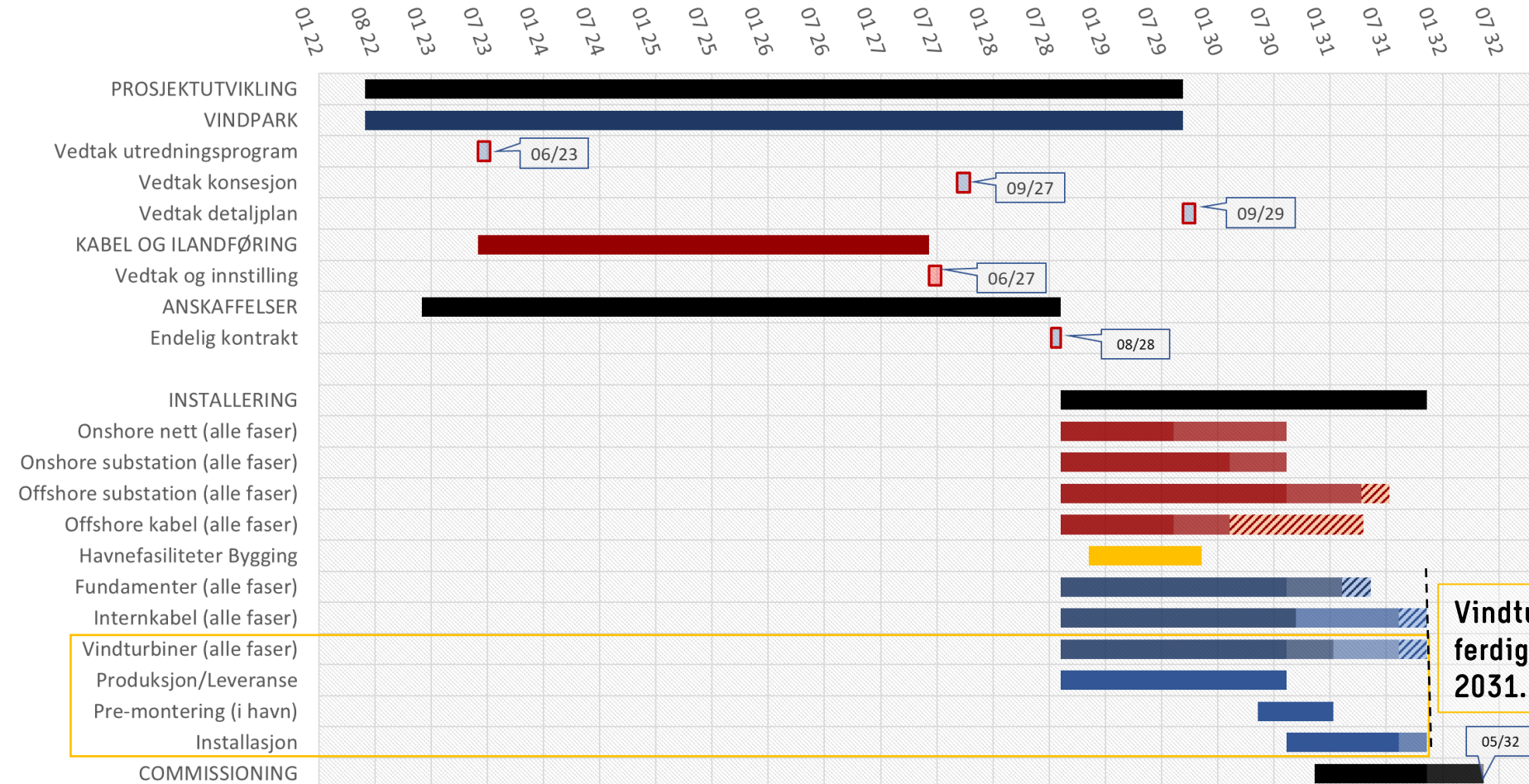

* EU Strategy on Offshore Renewable Energy

11 ** The UK renewable energy strategy

Værsensitivitet vil påvirke installering

Sørlige Nordsjø II (TRINN 1) – Installering og Comissioning

- Installering er værsensitiv
- Det antas at 2 skip operere sammentidig
- Fundamenter installeres i løpe av 1 sesong, vindturbin i påfølgende sesong
- Kan forventes at det siktes inn mot rett tidsvindu
- **Endelig kontrakt må være på plass minst 2-3 år før levering**
- Comissioning: **05-2032**

Vindturbininstallasjon kan ferdigstilles innen utgangen av 2031.

Værsensitive operasjoner

Sørlige Nordsjø II er et område som (naturlig nok) preges av mye vind og bølger

En rekke operasjoner ifbm. forarbeid og installasjon krever gunstige værforhold

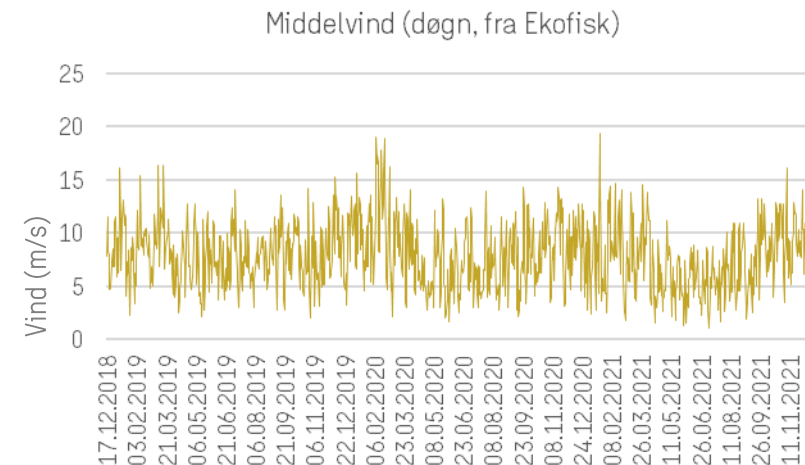
- Geotekniske undersøkelser
- Fundamenter og turbiner
- Kabellegging
- mm.

Grenseverdier

- Vind (typisk øvre grense på 6 – 7 m/s for løfteoperasjoner)
- Bølger (typisk øvre grense på 1 – 2 meter signifikant bølgehøyde)
- Forutsigbarhet (typisk krav om 72 timers varsel innenfor vind-bølge grenser for oppstart)

Værvindu for installasjon fra mars-april til september-oktober

- Store variasjoner fra år til år i antall tilgjengelige dager
- Betydelig kilde til usikkerhet i framdrift

År	Vind < 7 m/s	Bølge < 2 m	Vind < 7 m/s og bølge < 2 m/s
2019	135 døgn	161 døgn	99 døgn
2020	144 døgn	148 døgn	108 døgn
2021	164 døgn	173 døgn	137 døgn

Installasjon

Et stort antall ulike fartøyer er involvert i etableringen av en havvindpark. De mest kritiske aktivitetene er installasjon av fundamenter, turbiner og eksportkabel, som alle krever svært spesialiserte og kostbare fartøy. Dagraten er sterkt etterspørselsbaserte, men opp i 500 000 USD/døgn er ikke urealistisk for turbininstallasjonsfartøy.

Ved inngangen til 2021 var det ca. 140 installasjonsfartøy (jack-up + heavy lift) tilgjengelig globalt*

- Ca. 60 % i Europa, resten i Kina
- Ukjent hvor mange av disse som kan håndtere tubin- og fundamentstørrelsene som ventes mot 2030
- Usikkerhet rundt hvordan vekst i havvind i Nord-Amerika og øvrige Asia vil påvirke tilgang på fartøy i Europa
- Usikkerhet rundt antall og tidspunkter for nybygg

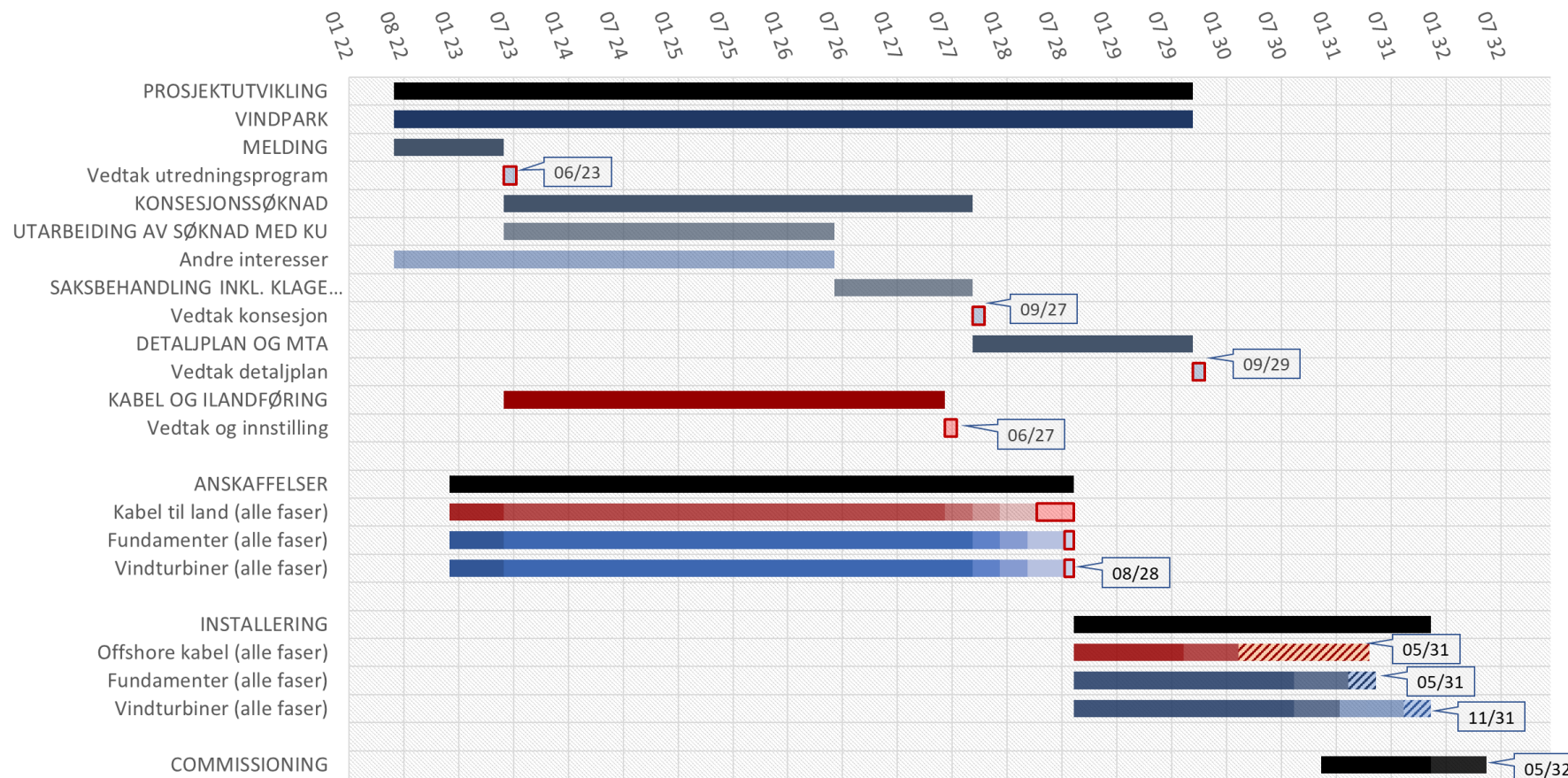
Installasjonstid avhengig av avstand til land, dybde, strategi for montering mm.

- Fundament 3 – 4 dager/ stk
- Turbin 2 – 5 dager/ stk

Foto: Cadeler

Hvilke punkter er mest kritisk for tidslinjen?

Tidsbruk i prosjektutviklingsfasen framstår som mest kritisk for framdrift

- Usikkerhet knyttet til prosess
- Usikkerhet knyttet til saksbehandlingstid
- Begrenset kunnskapsgrunnlag

Avgjørende at utvikling av kabelprosjekt og vindparkprosjekt kan pågå parallelt

Avgjørende med tidlig dialog med leverandører

- Behov for forutsigbarhet om framdrift

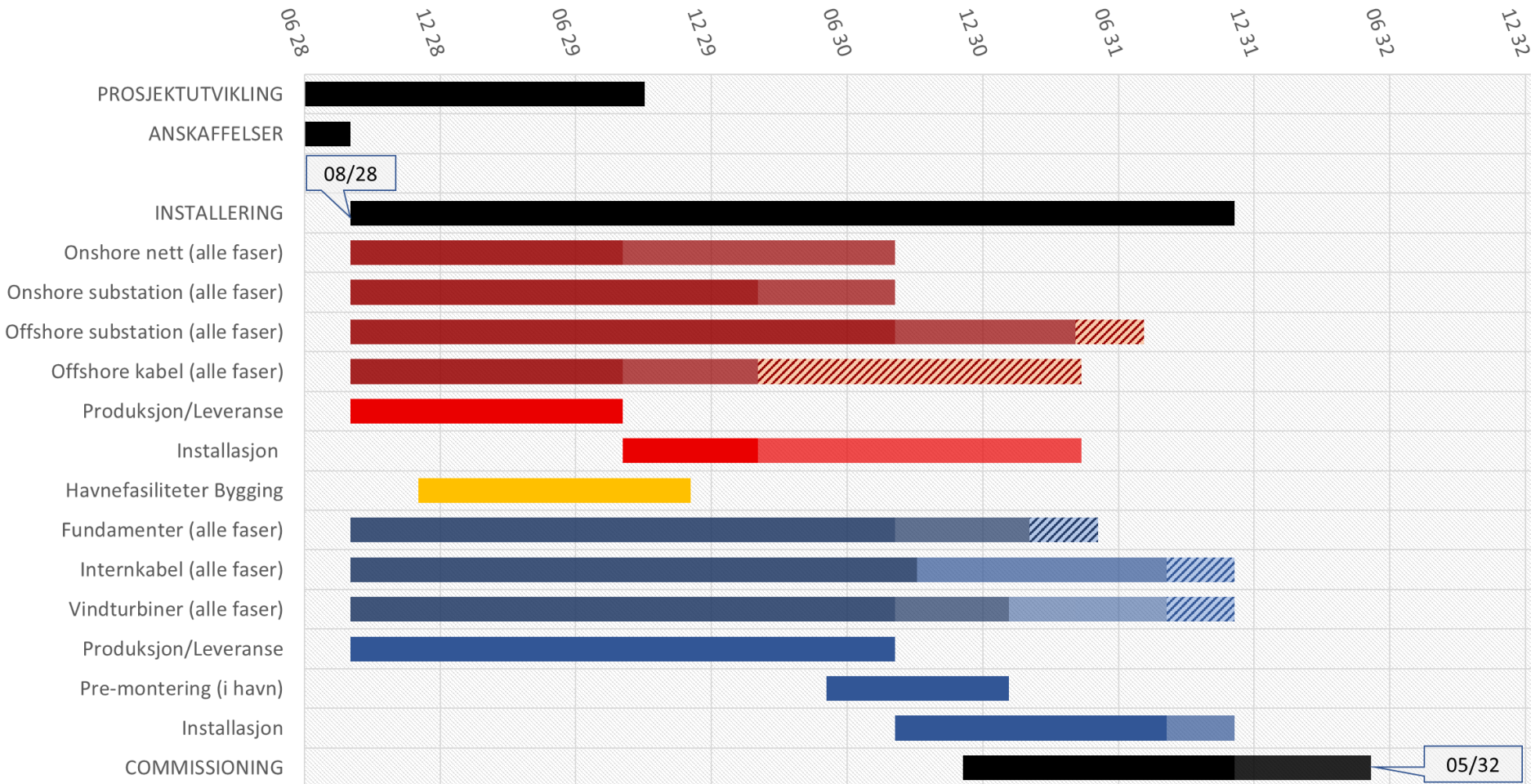
Anses som mulig (men potensielt stramt) med installering av 1,5 GW på to år med to skip

- Usikkerhet knyttet til værforhold

Detaljeoversikt installering

Sørlige Nordsjø II (TRINN 1)

Hvilke punkter er mest kritisk for tidslinjen?

Tidsbruk i prosjektutviklingsfasen framstår som mest kritisk for framdrift

- Usikkerhet knyttet til prosess
- Usikkerhet knyttet til saksbehandlingstid
- Begrenset kunnskapsgrunnlag

Avgjørende at utvikling av kabelprosjekt og vindparkprosjekt kan pågå parallelt

Avgjørende med tidlig dialog med leverandører

- Behov for forutsigbarhet om framdrift

Anses som mulig (men potensielt stramt) med installering av 1,5 GW på to år med to skip

- Usikkerhet knyttet til værforhold

Illustrasjon SIF

